

Scandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Bellige.

Fire og tredivte Aargang.

Fra 1ste Oktober 1884.

„Dg jeg vil føre Eder ud fra Fjokene og fante Eder af Landene, i hvilke I ere adspredte, med en stærk Haand og med en udrafft Arm og med en udøst Harm. Dg jeg vil føre Eder til Fjokenes Ørf, og der gaa i Rette med Eder, Anfigt til Anfigt.“ Ezeiel 20, 34—35.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af Anthou H. Lund.

Trykt hos F. E. Bording.

1885.

Stjernebilledet

af den danske Kirke

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from

Corporation of the Presiding Bishop, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Indhold af 34te Aargang.

	Side.		Side.
Mærskonference i Logan	241, 257.	Forsoningen	161.
Afrejse	89.	Fra Sandwichsøerne	237.
Ankomst, Afsløsning og Bestikkelse		Gaas	71.
32, 58, 73, 89, 112, 187, 202,		General Grant	366.
281, 234, 250, 263, 266, 272,		Historiske Beviser for Mormons Bog's	
295, 298, 299, 320, 346, 362.		guddommelige Troværdighed ..	12.
Apostel J. D. Richards Rejse	337, 363.	Hvem ere de Troende	113.
Barnedaaben	275.	Hvorledes Bibelen's Sandhed kan	
Bemærkninger af Apostel Crastus		bevieses	21.
Snow	185.	Indianernes Oprindelse	203.
Bemærkninger af Præsident John		Jesu Kristi Evangelium 225, 260, 273.	
Taylor	186.	Jordstøvelbet i Spanien	129.
Betragtninger over Offerloven	317.	Kapitler af Præsident Brigham	
Blodbadet i Tennessee	10.	Youngs Levnetsløb 109, 125.	
Christiansborg Slots Brand	23.	140, 158, 175, 190, 205, 223, 285.	
De første Skoler	16.	Katastrofen ved Catania	37.
De Hellige ville sejre	315.	Konferencempæder i Aalborg ...	61, 252.
Den tyrkiske Mission	266.	" - Aarhus ...	73, 234.
Dødsfald 23, 80, 128, 144, 240, 272, 320.		" - Kjøbenhavn 91, 218.	
Emigranterne 48, 80, 176, 215, 298,		" - Kristiania ..	29, 269.
320, 362.		" - Stockholm	47.
En Epistel	353.	Korrespondancer:	
En Lovsang	165.	Aalborg, J. J. Pinke	137, 188.
En Missionsrejse (Joseph J. Smith)	105.	Aarhus, D. Sprensen	139.
En Missionsfildbring	155.	Detroit, C. J. Rømppe	300.
En Opdagelsesbetjents Erfaringer i		Finland, M. S. Hedberg	90.
Tennessee	46.	Frederikshavn, C. B. Knudsen ..	189.
En Røst fra Jangsket	300.	Hull, N. W. Petersen ...	215.
En Sammenligning	213.	Irland, J. D. Mc. Murrin	174.
En Sautale	308, 331.	Island, Einer Eriksen	379.
En sørgelig Beretning	202.	Jyderup, N. W. Petersen	171.
Et Besøg hos Mormonerne	97.	Kristiania, M. Christophersen	86,
Et Vidnesbyrd	139.		154, 189.
Evangeliet iblandt Maoriene ..	93, 121.	" H. J. Christiansen ...	346.
J. A. Browns Forsvar	347.	Liverpool C. A. Et	44.
Flere Beviser mod Spaulding Hi-		" J. Hansen	299.
storien	5.	" G. L. Rosengren	268.
Forsølgelse	321, 357, 369.	Malmø, H. D. Pettersen	172.
" i Blekingen	172.	Ny York, C. E. Andersen	15.
" i Tennessee	294.	" C. A. Et	75.

HISTORIAN'S OFFICE LIBRARY

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

3653

	Side.		Side.
Ny York, N. W. Petersen . . .	251.	Den 4de og 24de Juli i Salt	
" M. Christophersen . . .	329.	Lake City	360.
" J. Hansen	330.	Den tyrkiske Mission	169.
Provo, " "	347.	De fætteriste Skolers Virksomhed	
Salt Lake City, Præs. J. Taylor .	88.	i Utah	136.
" " " P. D. Thomassen .	313.	Edmundsloven og dens Haand-	
Stockholm, C. A. Ek	43.	haveres Hykkeri	56.
" Oley Oleson	153.	Emigration	10.
Kristi anden Tilkommeelse	177.	En modig Dominer	120.
Kvinderne i Wien	279.	Evangeliets Rod samler alle Slags .	344.
Lovprisning	38.	Før og nu	8.
Manti Tempel	118.	Hvorledes Barket kan fremmes .	296.
Missionen i Berlin	376.	Instrukser til Emigranterne . . .	201.
" - Irland	174.	Korstogets Udsal	375.
" - Sydstaterne	377.	Naar vil Forsøgelse ophøre . . .	312.
Moralisk Esterlignelse	71.	Opmuntring til Vidskerne	24.
Mormonerens Tro hverken kan eller		Præsident John H. Smiths Farvel .	152.
burde tilintetgjøres	221.	" D. H. Wells' Hilsen	153.
Mormonlandets Bænder	283.	Religionsforsøgelse i Danmark . .	282.
Mormons Bogs Historie	99, 115.	Sand og falsk Kristendom	232.
Noget af Mormonernes Historie . .	77.	Selvprøvelse	216.
Nogle Usandheder modbeviste . . .	142.	Spaulding Romanens Jordelse . .	248.
Notitser 187, 272, 320, 329, 346, 362.		Udsalget af Præsidentvalgene i	
Ryheder 23, 79, 87, 118, 134, 151,		de forenede Stater	72.
160, 167, 182, 198, 287, 302,		Ulovlig Nettergang i Utah	184.
320, 335, 351, 374, 378.		Utahfolkets Protest	280.
Oldtidshøjene i Ohio	76.	Bed Markstiftet	104.
Poesi:		Bil Utah blive en Stat	168.
Aandeverdenen	238.	Bor Emigration	200.
De Helliges Hjem	336.	Zions Gjender	328.
Deseret	112.	Snefred	183.
En Fanges Søndagsbetragtninger .	304.	Statistiske Rapporter	96, 288.
Gud den Almægtige lever	64.	Stillingen i Utah	255.
Kærmere Gud til Dig	48.	Tale af Præsident Brigham Young .	17.
Stem Zion i Sang	144.	" " Geo. D. Cannon	
Velkommen hid fra Zions Land .	235.	33, 59, 193, 209.	
Præsident Cleveland og de Helliges		" " John Taylor 129, 145.	
Protest	277.	" Apostel John H. Smith 289, 305.	
Redaktionens Bemærkninger:		Tantesprog osv. 55, 71, 96, 103, 187, 343.	
Aviskriverss Forsvar for Mor-		Til Ere for Martyrerne	1, 26.
derne i Tennessee	40.	To Skilbringere	149.
De forenede Staters Højesterets		Utahs Oldsager	180.
Dom	264.	Volksmænds Stjæbne	123.

Skandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Bellige.

Sandheden, Rindstaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nr. 1.

Den 1ste Oktober 1884.

34te Aargang.

Til Hæd for Martyrerne.

Gudstjeneste afholdt i Tabernaklet i Salt Lake City den 24de August 1884,
til Minde om Martyrerne.

Forsamlingen, som var bleven sammenkaldt for at hædre Eldsterne William S. Berrys og John H. Gibbs' Minde, tog sin Begyndelse Søndag Estermiddag Kl. 2 i Tabernaklet. Der var en uhyre stor Mennekesmasse tilstede. Ethvert Sæde paa Gulvet og næsten alle i Gallerierne vare fyldte. Paa Forhøjningen vare foruden en stor Mængde af Præstedømmet, Præsidenterne Joseph F. Smith og Wilford Woodruff. Ved hver Ende af de Halvfjerdsfingstypes Forhøjning saas et stort Blomster Emblem, og et endnu større var opstillet foran Nadverbordet. Emblemet tilhøre, der fremstillede Himlens Porte aabenede og Fredens hvide Due svævende over dem, var sammensat af forskjelligfarvede Asters samt Flor og Smilax blandet med Bregner. Arbejdet var udført af Broder James Dwyer, hans Familie og Gartner; Blomsterne vare fra hans egne Blomsterparterrer omkring hans Hus. Emblemet tilvenstre var en afbrudt Spjle, bedækket med hvide Asters, omslynget med en Krands af Smilax, og ved Toppen

af Spjlen saaes hvide Bær i Bog. Fodstykket var af snehvide Georginer og andre Blomster. Dette Arbejde var udført af John Reading, som ogsaa selv skaffede Blomsterne.

Emblemet foran Nadverbordet var en original symbolisk Fremstilling, udført af Broder George Hamlin af det 19de Ward. Paa en hvid Marmorplade hvilede et „Planche de fleurs“, 30 Tommer langt og 20 Tommer bredt, hvorpaa saaes Martyrernes Forbogstaver, dannede af hvide Stedmoderblomster paa en mørk violet Grund af Coryphyllum (tilkjendegivende Sorg og Hengivenhed); det Hele var omgivet med en Krands af Alyssum, en sinnbilledlig Fremstilling af beskedent Værd og Fortjeneste. I Midten var anbragt et krystaliseret hvidt Kors, Symbol paa Dødens kolde Haand og Martyrernes Skjæbne; fra Hjørnerne, der vare bedækkede med hvide Roser, Georginer og Asters, som antydede Renhed og Trofasthed, hævede sig højt fra Sørgefloret fire Dadelpalmegrene, der vare højede, saa at de mødtes over Midten,

(dette fremstillede Sejren over Graven) og har en Martyrkrone af gyldne Eghedsblomster, prydet med Blomsterjuveler; om Foden af Emblemets var et bredt Bælte af røde Nelliker, hvilket betegnede Blodhavet, hvorigennem Martyrerne naa Paradisets Bredder. Den følgende Indskrift var paahæftet dette Emblem: „Til Minde om vore Martyrer, Eldsterne William S. Berry og John H. Gibbs, som bleve dræbte for Jesu Kristi Vidnesbyrds Skyld paa Condors Gaard, Lewis County, Tennesse Søndagen den 10de August 1884. Broder Hamlin, som udfastede dette smukke Dessein, erholdt de fleste af Blomsterne, som brugtes dertil, af William Jennings og en Del af Fru Dallas; begge mødte hans Forlangende med den største Beredvillighed, og lod ham tage de kostbareste Blomster, som fandtes i deres Haver og Drivhuse.

Tjenesten begyndte med at Koret sang Hymnen:

»Creation speaks with awful voice
Hark! 'tis a universal groan.«

Bøn af Raadgiver D. H. Wells.

Koret sang:

»Sleep they last sleep.«

Præsident Joseph F. Smith talte derpaa til Forsamlingen:

Vi have forsamlet os i Eftermiddag for som almindeligt at opfylde vore Sabbatspligter, nyde Nadveren og vidne for Herren, at vi ihukomme ham og ere villige til at holde hans Bud; men i Forbindelse med vor almindelige Guds-tjeneste, ønske vi at gjøre passende Bemærkninger til Minde om den sørgelige Begivenhed, som har bragt Sorg ikke alene til Familierne af vore elskede Eldster, der ere blevne dræbte, men til alle

de Sidste Dages Hellige i hele Verden; det er en Begivenhed, som overalt vil fylde alle oprigtige Menneskers Hjerter med Sorg. Det er sørgeligt at tænke sig, at Mænd, der fredeligt røgte deres Kald, skulde paa en saa umenneskelig Maade dræbes i dette Religionsfrihedens Land, og det maa give Grund til stor Betsmring, at saadanne Begivenheder kunde finde Sted i denne oplyste Nation. Vi ere forsamlede her og holde disse Mindetaler netop paa samme Tid, som der holdes Taler over Eigene i deres respektive Hjem. Eigene kom til Utah sidste Fredag. Eldste Berrys Lig blev sendt fra Provo med et specielt Tog, og passerede Cedar City i Gaar Eftermiddags Klokken 4, og det vilde sandsynligvis ankomme til Hjemmet i Aftes Klokken 9 eller 10. Eldste Gibbs' Lig blev sendt til dets Bestemmelsessted i Fredags, og Sørgetalen holdes over det der. De Hellige have forsamlet sig for at ihukomme denne Begivenhed og for at deres ganske Hjerter at bede Gud, at Saadant ikke mere maa ske, indtil Missionsværket er tilendebragt. Taleren raadede dem, som skulde tale ved denne Lejlighed til at være maadeholdne i deres Bemærkninger, at prædike Kjærlighed til alle Mennesker og ikke udtale noget som helst Fordømmelsesord end ikke imod dem, som havde taget Livet af dette Arhundredes bedste Mænd. Han sagde, at vi burde opsende vore Bønner for de berøvede Familier af vore elskede Brødre, som mødte en saa voldsom Død. Han bad, at Guds Betsignelse maatte hvile paa dem og paa Forsamlingen. Han sagde: „medens vi udtrykke vor Afsty for Forbrydelse og Lovovertrædelse af enhver Slags, skulde vi til samme Tid erindre, at vor Mission er: Fred paa Jorden og Kjærlighed til Menneskene.

Præsident A. M. Cannon læste et

Stykke i Mormons Bog, begyndende ved 2. Nephi 10, 10., hvorefter han skildrede Broder Gibbs' gamle Faders Følelser, i det denne bestuede de jordiske Levninger af en elsket Søn, som for kun en kort Tid siden havde forladt ham for at forkynde glade Tidender til Menneftenes Børn. Lidet tænkte han paa den Skjæbne, som ventede hans Søn, der skulde saa pludseligt blive kaldet til at forlade denne Jord. Ikke alene Faderen, men hele Folket sørgede, dog skulde de i al deres Sorg være i Stand til at sige: „O Gud, din Villie ske!“ Han hentydede til den Begivenhed i Søster Berrys Liv, da hun blev berøvet to Sønner og en af deres Instruer ved de „røde Mænds“ Haand; han omtalte ogsaa Broder Berrys Faders Komme her til Utah. Moderen (en Enke efter en Oberst, som udmærkede sig i Krigen 1812), kunde have forventet noget Bedre af sit Land, syntes han, end at hendes Søn skulde blive dræbt paa en saa grusom Maade, medens han var i Færd med at synges en Salme og berede sig til at prædike Frelsens Evangelium. Nu har hun kun en Søn tilbage til at repræsentere hendes Fader og hans Fader, ædle Mand, som kæmpede for Frihed fra Kongemagtens Undertrykkelse, hvilken Nephi sagde skulde ikke eksistere her paa dette Kontinent. Han formanede de Hellige til ikke at agte paa Livet højere end Friheden, at oplære deres Børn om Lydighed til Gud, og om de ikke kunde leve for at lære deres Børn derom, var det bedre at dø. Det var bedre at dø som frie Mænd, end at leve som Slaver. Det var bedre at nedlægge Livet, end at opgive et eneste Princip af vor aabenbarede Religion. Hans Bøn var, at Frihedskjærlighed maatte gjennemtrænge de Helliges Hjarter, og at de maatte være villige til at handle om de skulde kaldes dertil, som disse

Ældster havde gjort. Han sluttede med at nedbede Guds Betsignelse paa Enken, Moderen, og Enkerne og de faderløse Børn, som sørge i Dag, og bad at disse Børn maatte opvokse og blive ligesaa villige til at ofre deres Liv for den sande Frihed, som deres Fædre havde gjort.

Ældste John Morgan

sagde, at det var under ejendommelige Omstændigheder, at vi havde forsamlet os. Vi holdt Mindetaler over to Ældste, som have saldet fremmest i Striden medens de frembare Evangeliets Banner til deres Medmennefter. Vi skulde ogsaa ihukomme de to Brødre, som havde nedlagt deres Liv uden først at faa det Privilegium at samles med os, og vi burde sympathisere med hine Sørgende, der ikke have den Erfaring i Evangeliet, hvilken vi have. Han bar et stærkt Vidnesbyrd om de myrdedes Ældsters retsfafne Vandel. De tilligemed dem, der saldt paa samme Tid, samt de Mænd, som nu arbejde der, ere Mænd, som Gud fryder sig over, og som han vil give en Op-højelse i sit Rige. Naar Menneftene omtale dem, som have kæmpet for Fædrelandets Frihed, gjøre de det med stor Ærbødighed, og om disse fortjene dette, hvad skulde vi saa sige om dem, som i Dag falde i Kampen for religiøs Frihed og for Guds Rige? Deres Navne ville blive hædrede, og tilkommende Generationer ville anse dem som Martyrer for Sandhedens Sag. Vi fatte Betydningen af Ordene: „Hærvnen hører mig til, og jeg vil betale, siger Herren,“ og det er os mest gavnligt at overlade Hærvnen til ham. Om deres Blod skal uhyvnet raabe fra dette Land, saa er der endnn en Domstol, hvor alle Mennefter vil tildeles Retfærdighed og Dom. I sin Omgang med Folket i Lemmesees havde Taleren kommet i Berøring med mange brave og retfær-

dige Menneſter, ſom vilde høre deres Hoveder med Sorg over, at en ſaadan Daad ſkulde forfølges i deres Stat. Der er Tilſinder i denne Stat og i Syden, ſom vilde beklage denne Handling og ønske, at Voldsmandene kunde blive ſtraffede. I Almindelighed troede han, at dette kunde ſiges om Folket i Syden, hvor Veldſterne havde lidt Forfølgelse, ja Veldſte Standning endogsaa Døden. Marſagen hertil laa tildeels hos Præſterne og Preſſen; dog kan den oprindelige Marſag ſpores her til Salt Lake City. De Mænd, ſom have forvoldt det, gaa uantastet paa vore Gader, og paa Grund af den Sikkerhed, ſom findes her, vove de at udflynge de ſtiendigſte Beſtyldninger imod os. Angaaende vore Veldſter, ſom arbejde i Syden, var Alt, der kunde gjøres for at beſkytte dem, bleven gjort. De vare blevne raadede til at forholde ſig rolige for det nærværende; men om Nogen troede, at to Veldſters Død eller et Dufins, vilde ſtandſe Sandhedens Fremgang, gjorde de en fejl Beregning. Nationerne vilde blive advarede, og der ere Veldſter nok, ſom ere villige til at nedlægge deres Liv i deres Raldſe. Udgydſen af diſſe Brødres Blod og Knaldet af Geværret, hvormed de bleve ſtudte, vil ikke være forgjæves. Martyrernes Blod vil blive Kirkens Sæd nu, ligesom det altid har været, og det frihedſelfkende Folk i denne Nation have ikke forgjæves højet ſine Hoveder i Sorg over denne Forbrydſe. Om vore Brødre kunne vi ſige, at de have ſtridt den gode Strid, og de have holdt faſt ved Troen. De, ſom ſærligen burde beklages, ere de miſledte Mænd, der dræbte frebelige Evangelii Prædikere. Han tilſkyndte de Hellige til at oplære deres Børn om at værne om Frihed, det være ſig hvor ſom helſt og under hvilke ſom helſt Omſtændigheder. Han erklærede, at i vor Tid, da den

civiliserede Verden gjør den Paafand at have næſten naaet Fuldkommenhed, ville ſaadanne Forbrydſer for beſtandigt forblive ſom en Stampet i Nationens Hiſtorie. Til Slutning nedbad Taleren Guds Mands Beſſignelſe og Huſvarelſe over de Hellige og over dem, ſom bo i Nærheden af Stedet, hvor denne Daad forvødes, og hvis Liv ſvære i Fare, og ligeledes paa den aldrende Moder, ſom ſaa gruſomt var bleven ſaaret, at hun maatte ſaa Lejlighed til at blive ſamlet med de Hellige og i Herrens Templer udføre Arbejde for hendes Afvøde.

Koret ſang det første, fjerde og ſjette Vers af Hymnen:

„Da Kriſti Kirke ved Guds Magt
Klart ud af Mørket ſaa.“

Præſident W. Woodruff

havde lyttet med Opmærksomhed til de foregaaende Taleres Bemærkninger. Han havde ikke Tid til i ſin Tale at dvæle ved de Afvødes Dyder eller de Følger, ſom Udgydſen af Herrens Salvedes Blod vilde have paa Nationen. I ſit Syn paa Den Patmos ſaa Johannes den Aabenbarer Guds Altar og under det Sjælene af dem, der vare myrdede for Guds Ordſ Skyld og for det Vidneſbyrds Skyld, ſom de bare. „Og de raabte med høj Røſt og ſagde: „Herre, Du Hellige og Sandrue! hvor længe tøver Du at dømme og hævne vort Blod paa dem, ſom leve paa Jorden?“ „Og der blev ſagt til dem, at de ſkulde hvile ſig endnu en liden Tid, indtil Tallet af deres Medtjenere og deres Brødre blev fuldt, hvilke herefter ſkulde ihjelſlaas, ligesom de.““ Atten hundrede Aar ere forløbne ſiden den Tid, og nu blive deres Brødre ihjelſlagne for Jeſu Vidneſbyrds Skyld. Forfølgelſe var bleven anvendt mod alle

Folk, som havde levet gudeligen, og vi faa nu vor Andel deraf. Evangeliets Fylde var bleven gjengivet i disse sidste Dage ved Joseph Smith. Profeten levede fjorten Aar efter at dette Rige blev organiseret, og ved ham blev enhver af Præstedømmets Nøgler gjengivet, og disse havde nu blandt Menneskene. Det var bleven os befalet at prædike Evangeliet, hvis Principer vare upopulære, ligesom de ogsaa vare i Jesu og hans Apostlers Dage. Dersom de, der forfulgte og dræbte dem, havde vidst, hvad Følger det vilde paadrage den jødiske Nation, vilde de ikke have handlet, som de gjorde, og ligeledes er det med denne Nation. Vi vilde komme under Fordømmelse, om vi ikke forkyndte dette Budskab, som vi ere bestillede til at frembære. Ældsterne udsendes uden Ring og Tæste. Disse To, som vare blevene dræbte i Tennessee, vilde erholde en Martyrkrone. Det var uden Sammenligning mere ønskeligt at være i disse Brødres Stilling end i deres, som dræbte dem. Det er nu ligesom det var i fordums Tid; Guds Tjenere kaldes til at tilbyde Menneskene

Evangeliet, og naar de gjøre dette, og deres Budskab forkastes, skal de ryste Støvet af deres Fødder og bevidne dette for deres himmelske Fader; og ve dem, som forkaste Frelsens glade Budskab og Budbærerne! Taleren havde adskillige Gange i denne Husholdning set Martyrernes Blod flyde; men endstjøndt Evangeliets Budskab var bleven frembaaret til fjerne Nationer, var det kun i denne Nation, hvor Ældsterne vare blevene dræbte; dette fik ham til at sørge over sit Fødeland. Han havde ingen Hævnsfølelse i sit Hjærte mod dem, som havde forpøvet denne græsselige Handling; de vare i Guds Haand. De Helige burde bede, at Gud vilde være naadig mod denne Nation og mod alle Mennesker. Angaaende Udgydelsen af ustyldigt Blod sagde han, at for denne Synd var der ingen Tilgivelse hverken i dette Liv eller i det tilkommende. Medens vi ønskede at forebygge saadanne Begivenheder som den, der er Grunden til, at disse Taler holdes, saa maa vi ikke under nogen Omstændighed forsage Sandhedens Sag. (Fortsættes).

Flere Beviser mod Spaulding Historien.

(Deseret News.)

Den dumme Opdigtelse, „Spauldingromanen“, er ofte bleven grundigt modbevist, men dog bliver den stedse repeteret, og synes at være deres eneste Tilflugt, som ville forsøge paa at forklare Mormons Bogs Oprindelse paa anden Maade end dens sande Hypothese, nemlig: at den er en guddommelig Op-tegnelse oversat ved guddommelig Magt. Denne Historie om Spauldingromanen var for Størstedelen forfattet af D. P.

Hulburt eller Hurlburt, som blev udelukket af Kirken i et af dens første Aar. Han opdigtede den for at hævne sig paa Kirkens Autoriteter. Mandens Karakter, hans Udsagns Usandhed, samt Beviser paa, at Sidney Rigdon — om hvem Hulburt erklærer, at han stjal Spauldingmanuskriptet og hjalp Joseph Smith med at omarbejde det til Mormons Bog — aldrig saa hverken Profeten eller Mormons Bog, før denne var trykt og ud-

given, ere ofte blevene fremviste; men disse Bewiser have naturligvis ingen Indflydelse paa Saadanne, som ikke ville lade sig overbevise om Sandheden. Alligevel fremlægge vi nedenfor som tilspøjet Bidnesbryd, en Beretning af en Gentleman, som er bekendt med nogle Begivenheder, der berøre denne Sag. Det vil interessere de Sidste Dages Hellige om ikke deres Fjender. Vi gjøre et Udtag fra et Brev skrevet af Hr. Hyram Rathbun til Lamoni »Herald«, publiceret i Iowa, den 2den August 1884.

„Jeg husker meget tydelig den Tid, da min Fader, Robert Rathbun, og min Onkel, George Møller, begge boede i Mantua, Ohio, i Aarene 1828—1830. Min Fader havde været Præst i Close-Communion-Baptist Samfundet, men var tillige med min Onkel i den senere Tid bleven paavirket af Reformationen, der havde trængt sig igennem det vestlige Ohio. Det var en Slags reformerende Baptist Bevægelse. En ved Navn Sidney Rigdon var paa den Tid anset som den, der overgik alle Andre i Dygtighed og følgerig var en Leder for Reformationen. I Aaret 1830 kom der to Personer, som hedde Parley P. Pratt og Oliver Cowdery, for hvem Fader godhedsfuld aabnede sine Døre og modtog dem paa det venligste, og de prædikede i Faders Hus. Hr. Pratt gav Fader en Mormons Bog og bad ham at læse den. Han gav ligeledes Sidney Rigdon en Mormons Bog med samme Forlangende til ham som til Fader. Min Fader var en bedre Prædikant end Polemiker. Onkel George Møller var ikke saa god en Prædikant, men uovertræffelig i at bruge bibelske Argumenter og en fin, klarlynt Kritiker. De kom overens om at læse Bogen igennem paa følgende Maade: De gjorde det Løfte med hinanden, at medens de gennemlæste Bogen,

wilbe de hver Formiddag Kl. 10 bede til Gud i Løndom om at erholde guddommelig Visdom og den Helligaands Vejledning, paa det at de maatte være i Stand til at kjende, om Bogen var sand eller usand. Fader skulde læse, medens Onkel skulde kritisere. De skulde sætte til Side al Fordom og Partisthed, og med kristen Oprigtighed forsøge at bedømme dens Troverdigheid. Udsalbet blev, at Begge forenede sig med den nye Tro, og gennem Livets mange Gjenordninger forbleve deri, og døde i en fast Overbevisning om denne Tros Triumf.

Sidney Rigdon forfæstede straks som et Bedrageri den Mormons Bog, som var given ham, og han modstod med Fasthed Parley P. Pratt og Oliver Cowdery; men Onkel George Møller begyndte med sin uovervindelige Standhaftighed at diskutere med Sidney Rigdon, som om det var en Kamp paa Liv og Død, og han gav ikke efter, før han havde overbevist Sidney Rigdon. Denne forenede sig derpaa ligeledes med den nye Tro. Det var ikke en offentlig, men en privat Diskussion. De kaldte Læren: „Den Tro, som forud blev givet de Hellige.“ Dette var Sidney Rigdons første Bekjendtskab med Mormons Bog, og det var en meget haard Prøve for disse reformerte Baptister, at de maatte se deres Ledere og Andre gaa over til den nye Lære.

Angaaende D. P. Hulburt, der sommetider kaldtes Doctor P. Hulburt, har jeg dette at sige: at det viser sig ved Guds underlige Styrelse, at jeg har havt et temmeligt godt Bekjendtskab med denne besynderlige Mand. Kjendsgjerningerne i dette Tilfælde ere følgende: 1. Han blev ubeløstet fra Methodist Episcopal Kirken for upassende Opførsel mod det andet Kjønn og for Løgn. 2. Han blev ogsaa ubeløstet fra Jesu Kristi Kirke af

Sidste Dages Hellige for upassende Opførsel mod det andet Kjøn og for Løgn.

3. Han svor derpaa at havne sig paa de Sidste Dages Hellige, og forsøgte at ødelægge dem. 4. Han drog derpaa hen i den nyere opdyrkede og vestlige Del af Staten Ohio, hvor han ikke var bekendt, sneg sig ind i Kristi Forenede Brødres Kirke, og blev ordineret som en Eldste blandt dem. Her var der saa vel i Konferencen som i Kirken en stedse tiltagende Mistanke om hans Utillbørigheder, indtil han om Efteraaret 1851 blev fremstillet i Forhør i sidstnævnte Kirkes aarlige Konference i Sandusky under en Betyldning for meget uanstændig Opførsel mod det kvindelige Kjøn, Løgn og Drukkenskab. Over af disse Betyldninger, nemlig uanstændig Opførsel mod det kvindelige Kjøn, Løgn og Drukkenskab bleve tydeligen og paa det bestemteste beviste. Han blev suspenderet et Aar fra Tjenesten, og da han gennem Aarets Forløb blev værre og værre, blev han aldeles udelukket af Samsundet i Konferencens næste Møde, der afholdtes om Efteraaret 1852.

Hvorledes veed Du alle disse Ting? ville maaske Nogen spørge. Jeg vil fortælle hvorledes jeg veed det. Med Hensyn til det første Punkt: min Moders Slægtninge vare alle Methodister, saa at jeg stod i nær Forbindelse med syv Methodistpræster; derfor var Husburt's Udelukkelse fra deres Samsund ofte omtalt, naar nogle af dem traf sammen. Med Hensyn til det 2det og 3die Punkt havde min Fader mere Betsjendtskab end med det første. Jeg erindrer godt, hvorledes han omtalte Husburt's Bedrageri imod Kirken, hvilken fræk, trodsig og løgnagtig Mand han var, og hvorledes han, da han blev udelukket af de Sidste Dages Helliges Samsund, svor sin Hævn over Mormonerne. Jeg erindrer at jeg hørte

disse Ting omtalte mange Gange, og senere i Tidens Løb hørte jeg ham fortælle, hvilken Rolle han havde spillet Mormonerne, og han roste sig over at have svoret Hævn over dem. Han sagde at Spaulding-Manuscriptet var en lille uanseelig Bog af omtrent 20 Sider, og havde ikke mere Forbindelse med Mormons Bog, end han havde med Maanens Beboere; „men“, sagde han, „jeg fik dem til at føle den til deres evige Fordømmelse.“ Her syntes han at juble over det, han havde gjort, over det Store han havde lavet ud af Intet. De uforfæmmede Skjældsord jeg hørte ham bruge mod en gammel Præst, da han troede, de vare alene — hvilke Ord vare saa skjændige, at jeg ikke vilde udtale dem paa nogen Maade uden at være tvungen dertil under Ed — overbeviste mig om Sandheden af alle de Betyldninger, der vare bragte imod ham.

Med Hensyn til det 4de Punkt vil jeg kun sige, at den Gang var jeg en Eldste tilligemed Husburt i Sandusky Konference af de Forenede Brødres Kirke, og var personlig bekendt med disse Klager. Jeg var en af det ærede Udvalg af Eldster som tilligemed Biskop Edwards i mere end to Dage og med stor Taalmodighed hørte hans Sag, og paa det nøjagtigste undersøgte ethvert Vidnesbyrd i Sagen. Vi kom alle til den samme Slutning, at han var et meget daarligt Memme, og skyldig i enhver Klage bragt imod ham. Vi alle stemmede „Ja“. Jeg Hiram Rathbun stemmede for at suspendere ham fra Tjenesten for et Aar, og derved give ham en Lejlighed til at omvende sig; men han blev værre og værre, og i den næste aarlige Konference 1852 udelukkede vi ham ved Stemning fra Samsundet for ulovlig Opførsel mod det kvindelige Kjøn, og for Løgn og Drukkenskab.

Skandinaviens Stjerne.

Den 1ste Oktober.

Utah. Før og Nu.

Da man for lidt over otte og tredive Aar siden saa en Flok forfulgte Landflygtige fly fra deres skjønne Huse og Hjem (som blev et Bytte for en blodtørstig Pøbel) bærende med sig deres Syge og Saarede, Halte og Blinde og langsomt forsvinde bag den vestlige Horizont, hvor mange var der, som tænkte, at denne lille Hob, saa ringe i Antal, og hvis Styrke var saa svækket, skulde blive Hjærnen til et mægtigt Folk?

De efterlode bag sig Civilisationens næsten fuldvoksne Træ med dets Knopper, Grene og Blomster, Hjemmets Hygge, Venners Sympathi, men tillige deres Fjendens Spot og Forhaanelse. De maatte vandre over Ørnen — hvis øde Ensomhed syntes at advare, ja, at forbyde Mennesket der at sætte sin Fod — over golde Bjerge og gennem ujævne Bjærgkløfter og tilsidst naaede de Bredderne af det amerikanske Døde Hav. Her i Ørnens Ensomhed, omgivne af triste Bjerge, beskuende Saltjøens skimmende Overflade, Solens gylbne Opgang og maleriske Nedgang gjorde de Løftet at ville adlyde Guds Befalinger, hvis Opfyldelse har nådt endogsaa deres Fjender til at beundre dem. Ørnen blomstrer som en Rose og de, som ansaaes at være for usle til at bo blandt de saakaldte Kristne, have ved Guds Bistand opbygget en Civilisation, der er den, som de forlode, saa overlegen at Rejsende fra fjærne Lande fyldest med Beundring ved at se den.

Da Pionererne kom ind i Salt Lake Bassinet i 1847, var der ikke meget Tiltrækkende ved den. Jorden frembragte næsten ikke andet end „Sage“ Buste og vilde Solsikker. Nedbøret var saa ubetydeligt og indtraf saa sjældent, at Jntet kunde avles uden ved Banding. Jntet Løv kunde ses uden i Wasatch Bjærgenes snævre Klippkløfter. Tømmer og Brændsel kunne kun erholdes langt borte fra de Steder, hvor det var muligt at bygge sig Boliger. Godt og vel et tusind engelske Mile laa imellem Pionererne og Civilisationens nærmeste Grændser, og al Forbindelse med den øvrige Verden blev ofte afstaaen af vilde og fjendste Indianere.

Syv og tredive Aar ere forløbne siden Pionererne ankom til disse Dale, og hvilken en Forandring er der ikke sket! I Stedet for en trist og ensom Ørken finde vi nu frugtbare Marker, smukke Haver og yndige Hjem. Utah har nu over to hundrede Byer, hvoraf en Del ere Kjøbstæder. I disse Byer florere Kunst og Videnskab og forskjellige Industrier, og der findes Kirker, Skoler og Alt nødvendigt for den aandelige Udvikling.

Utah Territorium ligger paa de samme Breddegrader som Spanien og Portugal og omtrent tre Fjerdedele af Vejen fra New York til San Francisco. Wasatch Bjærgene gennemskærer det fra Nord til Syd og deler det i to temmelig lige Dele. Kun lidt Brug er bleven gjort af den Del, som ligger øst for denne Bjærgkæde, og hvis Vandløb flyder i Green River og Colorado Floden. De Settlementer, som der findes, ere kun smaa endnu. Denver og Rio Grande

Jernbanen krydser denne Del af Territoriet, og idet den giver Afgang dertil vil udvikle dens rige Hjælpeilder. Af de fire og tyve Countier, som indbefattes i Territoriet, kan kun atten siges at være beboede, og endog saa disse kunde underholde en mange Gange større Befolkning. Utahs Klima er særligt stikket for al Slags Kornavl. Der findes Dale, hvor Frosten indtræffer næsten hver Nat; disse ere mest stikkede for Kvægavl. Der findes andre Dale, hvor der i mange af Aarets Maaender slet ingen Frost indtræffer, og der er endog saa Dale, hvor Frost er næsten helt ukjendt. I det sydlige Utah er Klimatet særligt gunstigt for at avle Bomuld og halv tropiske Planter og Frugter.

I visse Egne faar Landmanden et godt Udbytte uden at vande; men i Almindelighed kan Vanding ikke undlaades. Dette foraarsager en Del Beskostning og Arbejde med at faa Vandet til at overrisle Agrene, men paa den anden Side er Landmanden fri for Storme, som kunde bestadige og ruinere Avlen.

Guds Belsignelse har fulgt Pionerernes Bestræbelser for Ørkens Opdyrkelse. Mange af Bjærgstrømmene have forpget sin Vandmængde overordentlig meget, og paa sine Steder ere nye Kilder fremvaldet i Ørkenen. Paa nogle Steder, hvor der for tyve Aar siden kun fandtes Vand nok for nogle faa Familiers Behov, findes nu store Strømme, som ere i Stand til at vande Tusinder Tønder Land. Paa visse Steder er Nebbhøret blevet storligen forpget. For nogle Aar siden blev det paa disse Steder anset som umuligt at avle Noget som helst uden kunstig Vanding, medens nu meget af Landet der bliver dyrket uden Overrisling. Dette System er almindeligt bekjendt som »dry farming«, det vil sige: Agerbrug uden Vanding.

For syv og tredive Aar siden blev det Land, hvorpaa Salt Lake City er bygget, og som ligger omkring den, anset som altfor ufrugtbart til at kunne benyttes. Det siges, at Oberst Bridger, en gammel Bjærgboer tilhød et tusinde Dollars for den første Skjæppe Mais, som kunde avles i Dalen; saa overbevist var han om, at Agerdyrkning i denne Egn vilde aldeles mislykkes. I 1882 avlede Biskop S. A. Woolley i Nærheden af Salt Lake City paa 8 Tønder Land, 147 Tønder Korn. Han faaede ogsaa fem Tønder Land med Hvede og avlede 426 Bushler (en Bushel holder 60 Pund Hvede); paa fire Tønder Land avlede han 517 Bushler Byg og paa $2\frac{3}{4}$ Tønder Land 310 Bushler Havre; altsaa avlede han ialt 1253 Bushler Korn paa $11\frac{3}{4}$ Tønder Land.

Kvægavl har hele Tiden været en meget indbringende Forretning i Utah, og meget gjøres for at forædle de forskjellige Hundsdyrracer. Af Aar ejes der over seks hundrede tusinde, hvoraf klippedes i Fjor to Millioner og syv hundrede tusinde Pund Uld.

Utahs Fabrikater beløbe sig aarlig til ti Millioner Dollars. Heri indbefattes Frembringelserne fra Smelterne, Mel- og Savmøllerne, Garverierne, Støple- og Skofabrikkerne, Møbel- og Maskinfabrikkerne o. s. v. Klimaet og Jordbunden i Salt Lake Basinet er særdeles godt stikket for Frugtaavl; Frugten er stor, smuk og meget velsmagende. De højere liggende Dale have en kortere Sommer, og følgelig ere de ikke saa godt stikkede for Frugtaavl. Efterfom den smeltende Sne forsvinder opad Bjærgsraaingerne, grøntes disse. Forparten af Sommeren er meget behagelig, men længere hen i Aarstiden forpges Varmen, og Vegetationen lider af

Løken, medmindre den bliver vandet. I Oktober klarer Luften op igjen som om Foraaret, og Landskabet pranger i den døende Vegetations smukke afvekslende Farver. Efteraarsvejsret er behageligt og varer almindeligt til Slutningen af Aaret.

I alt dette finder den Jordomsfrie mange Uemner for sine Betragtninger, ikke alene i Landets Vækst og Velstand, men ligeledes i Klimatets Forandring, hvilket viser, at en kjerlig Gud har formildet Elementerne for sit Folks Bedste.

J. H. Ward.

Emigration.

Prisen for en Bogens Rejse fra Kjøbenhavn eller Kristiania til Salt Lake City er nu nedsat til 261 Kroner, for Børn mellem 5 og 12 Aar til 130 Kroner 50 Øre og for Børn mellem 1 og 5 Aar til 39 Kroner.

Blodbadet i Tennessee.

Det følgende er en nøjagtig Beretning om Tennessees Mordene streven af B. H. Roberts, og vil uden Tvivl læses med dyb Interesse af de Hellige. Den blev publiceret i „Nashville American“ den 15 August:

En Mormon Eldeste ved Navn Thompson bekendtgjorde at han vilde prædike i James Condors Hus Søndag Formiddag den 10de August. Da han og hans Medarbejder, Eldeste Berry, ankom til Cane Creek sidst i Ugen, mødte de to Eldeste, som vare komne fra Mississipp. Disse to vare J. H. Gibbs og W. H. Jones, som før havde prædiket i Lewis og Hickman Countier, og som nylig havde besøgt Countiernes Hovedstæder og holdt Taler angaaende Mormonspørgsmaalet paa offentlige Steder, hvor en Sal kunde lejes til at holde Forsamlinger i.

Eldesterne Gibbs, Thompson og Berry kom til James Condors Hus lidt før end Forsamlingen skulde begyndes, og anvendte Tiden med at synge Salmer og tale med de Hellige og Fremmede, som havde samlet sig der.

Jones var hos Hr. Garretts, hvor han tilbragte Tiden med at læse. Hr. Garrett boer en halvanden engelske Mile fra Condors Hus. Nogen Tid før Forsamlingen skulde begyndes begav han sig paa Vejen derhen, og da han havde gaaet omtrent $\frac{3}{4}$ engelsk Mil, blev han overfalden af en Pøbel, der bestod af tolv eller fjorten mafferede Mænd, som kom ud af Krattet, sigtede paa ham med deres Geværer, og hød ham at holde Hænderne op; han gjorde dette, men lod dem falde igjen, idet han sagde, at han var ubevæbnet. Derpaa tvang de ham til at krybe over et Gjerde, ind paa en Maismark og op ad en Bakke, puffende ham med Geværerne. Efter at have gjort ham flere Spørgsmaal, forlode de ham bevogtet af fire Mænd, som havde Ordre paa at skyde ham, om han skulde gjøre Forsøg paa at løbe fra dem; derpaa begave de andre sig paa Vej til Condors Hus. De kom dog snart igjen og gjorde flere Spørgsmaal om Eldesternes Prædiken, og derpaa drog de afsted igjen, efterladende kun En til at vogte ham; de paalagde deres Kammerat at skyde

Weldsten, hvis han prøvede paa at undsly. Efter at Pøbelen var gaaet, havde Jones en Samtale med sin Døgt, som sagde, at han var kommet for at beskytte Weldsterne, og lovede at lade Jones undslippe. Han hørte denne at løbe foran sig, og fulgte selv bag efter. De løb for en Tid og derpaa gjorde et Holdt ved at høre et Gøværskud i den Retning, hvor Condors Hus laa. Der var et kort Ophold, og derpaa løb flere Skud tæt efter hinanden. Bagten raabte: „O, min Gud! De have stude ind iblandt Kvinderne og Børnene.“ Derpaa vendte han sig til Jones og hørte denne at løbe. Jones adløb, og Bagten løb efter ham med en spændt Pistol. De løb omtrent en 3/4 Mil, hvor Bejen da delte sig, og her forlod Bagten ham. Da de stillet ad, sagde Jones til sin Døgt, at han ikke skulde gaa tilbage til Pøbelen eller tage nogen Del i Forsølgelsen. Jones gik til Shady Grove, hvor han ankom om Mandagen.

Det Følgende berettes af Weldste Thompson, som undslyede fra Condors Hus, og af Hr. Garrett, som boer ved Cane Creek, men som ikke var hos Condors om Søndagen. Han fortæller hvad han ved om det, som det er bleven ham fortalt af dem, der vare Njenvidner dertil. De havde netop aflungen en Salme, da Pøbelen kom til Condors Haveløb, hvor Condor stod og straks blev greben. Han raabte til sine to Sønner, der vare ude i Frugthaven. Resten af Pøbelen løb hen til Huset. Weldste Gibbs havde netop taget Bibelen frem for maaske at udvalge sig en Læst for sin Tale, da en mafferet Mand, som senere bevistes at være David Hinson, kom ind ad Døren, gik over Stuen og tog ned en Hægelbøsse, som hang paa Kroge over Bagdøren; derpaa tog han

lidet bestyrket og skød ham; Gøværts Ladning traf ham under Armen; han greb efter Saaret, faldt over mod en Seng, og døde strax uden at ytre et Ord. Et Gøvær blev nu stukket ind gjennem Bagdøren, og rettet mod Weldste Thompson; Weldste Berry greb det med begge Hænder, men syntes dog ikke at strides om at faa det fra ham, som holdt det; i det næste Øjeblik blev han stude af en Anden og faldt haardt paa Gulvet, hvor han døde uden mindste Dødskamp. Midt i denne Larm løb Weldste Thompson ud gjennem Bagdøren, hvor der strax sigtedes paa ham med en Bøsse; men i samme Øjeblik kom en Kvinde med et Barn i sine Arme imellem ham og Bøssen, og da denne blev taget af Sigte et Øjeblik, flygtede Weldste Thompson ind i Stoven. Medens dette gik for sig, løb Condor Brødrene fra Frugthaven til Huset. Da Martin Condor, en Dreng paa 19 Aar, traadte ind i Huset, kom han i Tag med David Hinson og gjorde Forsøg paa at faa et Gøvær fra ham. Hinson drog ud en Lomme Pistol og forsøgte at styde Condor dermed, men den gik ikke af. En Anden af Pøbelen skød derpaa Martin Condor og dræbte ham øjeblikkelig, og Hinson løb derpaa ud igjennem Døren. Medens Martin Condor stredes med Hinson, løb Condors Halvbroder, Hutsen, op paa Loftet efter sit Gøvær. Da han kom ned igjen, blev han angreben af to af Pøbelen, fra hvilke han dog sled sig løs, og derpaa skød David Hinson, som stod i Gaarden. Da Hinson faldt, raabte En: Jeg vil have Havn over ham, og derpaa blev den unge Hutsen stude og døde en Time derefter, han var den eneste blandt de Dræbte, som ikke døde straks. En Salve blev nu fyrret ind igjennem Vinduet, hvorved Fru Condor blev stude i Hosten, men Styrstedelen traf Weldste Berrys Lig, som laa paa Gulvet.

Pøbelen tog Hinsons Lig med sig, da de forlode Stedet, og de andre Drabte bleve begravede nær ved Condors Hus.

Ældste Robinson giver følgende Beskrivelse af sit Besøg til det Sted, hvor Blodbadet blev udført. Han var i Humsfries County, der grænsede til Lewis County, og der hørte han Beretningen om Overfaldet, men at Brødrene vare kun saarede. I Tanken om at de maatte behøve Hjælp, men dog i Frygt for at der var Fare forbundet med at gaa dertil, afslagde han sine vanlige Klæder og isørte sig et Par gamle Buxer med en Læderrem om Livet, et Par gamle Sko, en gammel Hat og en Bomuldstøjsskjorte, og i denne Kostume satte han ud paa sin Rejse. Han gav sig ud for at være en Indfødt paa Rejse til Mississippi. Da han kom omtrent tre Mil nær Condors Hus, kom han i Samtale med to Mænd angaaende Blodbadet. Han fik at vide af disse to Mænd, at de havde taget Del i Mordet, og at de nu vogtede Bejen. Han mente, at de nu ventede paa Broder Roberts, som skulde komme efter Ligene, for ogsaa at dræbe ham. Han gik derpaa til Condors Hus, og fortalte denne, hvem han var, og blev der underrettet om, hvorledes Alt var

gaaet til, saasom det allerede er angivet. Fru Condor blev sludt i Hosten og i Knæet og blev derved saa haardt saaret, at man frygter for, at hun vil blive halt de øvrige af sine Levedage. Om der ikke gaar Koldbrand i Saaret, er man dog temmelig sikker paa hendes Helbredelse. Baade hun og hendes Mand føle sig saa vel, som man kunde forvente under Omstændighederne. Robinson forblev i Condors Hus næsten hele Natten, og da han den næste Morgen gik derfra, saae han Hestene, som tilhørte den før omtalte Vagt, bundne til det samme Træ som Dagen forud, men to Negere vare paa Vagt, medens de to hvide Mordere spiste Frokost.

En Uge efter Mordet fik Broder Roberts Ligene i sin Besiddelse. Han havde ligeledes forklædt sig og gaaet til Condors Landsted. Brødrene Church, Coleman og Andre vare ham behjælpelige. Paa deres Rejse tilbage toge de en forfærdet Bej, og vare for en Tid forvildede, og ved denne Forsynets Styrelse undgik de en Pøbel, som ventede deres Ankomst, for at dræbe dem, som vare i Færd med at bringe de Døde til deres Benner, for at de kunde blive begravede der, hvor de havde deres Hjem.

Historiske Beviser for Mormons Boges Troværdighed.

(Fortsat fra Side 357, 33te Aargang).

De sidste Paragrafer af Bopols Bogs første Del beskrive visse Helttegninger, som udførtes af de unge Krigere, Humaphu og Xbalanque, der figurerede som Forsvarere af „Himlens Hjertes“ Gudsdyrkelse. En vis Bucub Catix, der paatog sig Titlen: „Folkets Sol og Gud,“ og som i sit Hovmod fortørnede „Himlens Hjerter,“ blev et Offer for deres Havn.

Hans Sønner, Zipagna og Cabakan, hvis Hovmod fortørnede Hurakan (Gud) ligesaa meget som deres Faders havde gjort, mødte samme Skæbne.” — Short, Side 221 — 222.

At det Foregaaende erfare vi, at det første Forsøg paa at omstøde Riget mislykkedes, men at det andet blev kronet med Held. Vi erfarede endvidere, at

Stridighederne og Krigene, der førtes mellem de to Magter, var ikke alene for at udvide sin Magt og tilsikre sig Arvesølgen paa den ene Side, og paa den anden Side at omspøde den og anmasse sig Regjeringen, men at Brødrene Hunaphus og Xbalanques Hovedformaal var at forsvare „Himlens Hjertes“ Gudsdyrkelse mod Fjendens Anmasselse, da demmes Hovmod fortørnede Skaberen.

I Mormons Bog finde vi i Ethers 7de Kapitel, hvorledes Jareds Broders Ord, om at en Kongeregjering vilde føre til Fjængenskab, bleve opfyldte; thi efter Korihors Oprør paafulgte hans Fader Kibs Fjængenskab, og denne var den retmæssige Konge.

Det er klart at Popol Vuh's Overfattere eller de, som forfortede Bærket fra de gamle Manuskripter, fik mange vigtige Kjendsgjerninger gjort utydelige og have givet fremragende historiske Personer og Begivenheder et fejlt Sted i Historien; men, som vi allerede have set, er der antydet tilstrækkeligt for at vise et mærkeligt Kjendskab til mange af de vigtigste Begivenheder i Amerikas oprindelige Beboeres Historie.

Dersom disse korte Uddrag skulde heldigvis vække hos Nogle et Begjær for en mere fuldstændig Undersøgelse, saa vil Forfatteren føle sig belønnet for sine Bestræbelser i at samle dem, og han kan forsikre alle Saadanne om en vigtig Kjendsgjerning, hvorom en Kundskab er mere værd end Guld og Sølv; det er denne: jo mere de undersøge Amerikas Oldtids Beboeres historiske Beretninger, desto tydeligere vil Mormons Bogs guddommelige Oprindelse vise sig for dem; thi Beviserne derpaa ere saa tydelige, at de kunne ikke undgaa at overbevise enhver oprigtig og fordomsfri Sjæl.

Da Mormons Bog for omtrent et halvt Aarhundrede siden først blev publi-

ceret, var et af de stærkeste Argumenter, som dens heftigste Modstandere kunde bringe imod den, at den omtalte, at Amerikas oprindelige Beboere havde Elefanter, Heste, Æsler, Ørter o. s. v. kjønt, som disse Individer paaastede, saadanne Dyr vare ukjendte i Amerika — hvilket fremvistes klart af den historiske Kjendsgjerning, at Mexikanerne (Aztecs) bleve under den spanske Erobring meget forfærdede ved at se de saa Heste, som Cortez medbragte, da de troede, at Hestene besad overnaturlige Kræfter, imod hvilke det vilde være forgjæves at stride.

Det lader ikke til, at vore Ældster den Gang havde nogen historisk eller videnskabelig Kundskab, hvormed de kunde imødegaa det, der var anset som et stadfæstet Faktum, nemlig at Heste og Elefanter vare fra de tidligste Tidsalbre ukjendte i Amerika. Eiheller ere disse Dyr, saavidt vor Kjendskab strækker sig, nævnte i nogen af de amerikanske Oldtidshistorier. De Sidste Dages Hellige vidste, at Mormons Bog var sand, og oerfor med Tro og Willighed vidne om dens guddommelige Oprindelse. Men efter de Lærdes Mening, hvilke sjælden gjøre Regning paa eller indrømme, at Historien ikke altid er paalidelig, blev deres Vidnesbyrd om saadanne Ting foragtet og spottet, og de selv ansete som Fanatiker. Det Faktum, at Mormons Bog omtalte Hestes og Elefanter Tilværelse paa Amerikas Fastland, blev stedse udslynget imod vore Ældster som uimodsigelig Bevis paa, at Mormons Bog var et Bedrageri. Men Herrens Visdom i denne Sag, saavel som i mange andre, har vist sig at overgaa pralende Mands Visdom. Havde Joseph Smith været en ivrig historisk Forsker og en lærd Mand i Stedet for en ulært Dreng, og havde han, som der siges om ham, søgt at bruge Mormons Bog til at føre

Folk bag Lyset med, da vilde han have taget sig i Agt for at berøre alle saadanne Punkter, som at Heste og Elefanter fandtes i Amerika for 4000 Aar siden, da de Lærde antog, at saadanne Dyr vare ukjendte i Amerika, sørend den spanske Erobring. Men da han var ulærd, tog han sig ikke i Agt for saadanne Lærdomme; og ved ikke at gjøre det, udsatte han sine Eftersølgere, Mormons Bog og sig selv for at blive hadet og bespottet af Verdens Vise.

Halotredshindstyve Aar ere næppe forløbene siden Mormons Bogs Fremkomst, og dog have videnskabelige Undersøgelser allerede lagt for Dagen, at de „Mound-builders“ (Oldtidsbeboere, som byggede de Høje, der findes paa mange Steder i Nordamerika), havde i det mindste Rundskab om Elefantens Udseende, for den findes aftegnet næsten nøjagtigt i nogle af deres store Mindesmærker (Højene), og man behøver kun at undersøge den herlige Samling af Ben, fundne i Mexiko, og som opbevares meget omhyggeligt i det mexicanske nationale Museum i Republikens Hovedstad, for at overbevises om, at saadanne Dyr, stjælt for længe siden udryddede, dog en Gang virkelig levede der.

Fra Desire Charnays Beretninger udgivne i December (1880) Nummeret af „The North American Review,“ angaaende denne Sag, gjøre vi de følgende Uddrag: „Vi samlede nogle faa Smykker og Dyreløvninger, nemlig: nogle Ribben (formodentlig af en Naabul, stjælt jeg ikke er sikker paa dette, da jeg ikke er en Zoologist), nogle smaa flade Ben, to Tænder, og, hvad er mere mærkværdigt, to store Laarben, der vare meget større end en Ofses; begge disse Ben ere brukne paa langs, ligesom for at udtage Marven. Vi fandt ogsaa et Forben af et Dyr meget større end en Hest.

Hvorfra kom disse Ben? Det er almindeligt antaget at før Erobringen var der hverken Heste eller Ofses i Amerika. . . .

I dag fandt vi atter Ben af et stort drøvtyggende Dyr — et Forben, 13 Tommer langt og $3\frac{7}{10}$ Tommer i Diameter, og Tænder fra $1\frac{1}{2}$ til $1\frac{9}{10}$ Tommer lange. Her ere Levningerne af ukjendte Dyr, maaske af hjælpemæssige Urofses brugte som Husdyr af de „Toltecs“, eller i det mindste af dem brugte til Føde. Dette strider imod Historien, der beretter, at Indianerne havde ingen store tamme Dyr. Vilde noget Folkeslag efter en Gang at have tæmmet saadanne Dyr, have tilladt Racen at dø ud?“

„Ved min Tilbagekomst til Staden Mexiko, da Senor del Cartillo, Professor i Zoologi ved „The School of Mines“ undersøgte de Ben, som vare fundne i Tula, erklærede han dem for at være Levninger af Bisonoksen, Heste, Gaar, Lama, Hjorte osv. Hvis hans Erklæring bliver bekræftet af de Lærde i Paris og af den „Smithsonian Institution i Washington“, da kommer en ny Horizont tilsynes i Menneftets Historie i Amerika. Da vil min Sejer blive fuldkommen, og jeg skal da have opdaget et nyt Folk og en Stad, der er enestaaende i sin Slags, og jeg skal da have aabnet for de Lærde en ny Afdeling af Naturhistorien, og sandelig, dette vilde være nok til at tilfredsstille den mest ærgjerrige Forsker.“

Lad det blive erindret, at disse Ben, hvis Fund Mr. Charnay holder for særskilt værdigt, bleve opdagede af hans Arbejdsfolk, medens de i August Maaned 1880, 50 Aar efter at Mormons Bog blev udgivet, udgravede Ruinerne af nogle store Bygninger i „Toltecs“ fordums Hovedstad, beliggende omtrent 65 engelske Mile nord for Staden Mexiko.

Angaaende Fundet af nogle Stykker Glas, siger Hr. Charnay: „Nationer

ere lig Individuer i det, at de altid tænke sig selv staaende paa et høiere Uddannelses Trin end deres Forgængere. Kinejerne, Hinduerne og Egypterne have efterladt Beviser paa deres Geni: de forstode Kunsten at lave Glas og Porcellæn og mange andre Ting før vi, og for mig er det ikke saa underligt, at et saa intelligent Folkeslag som de „Toltecs“ skulde have været i Stand til at opføre Mindesmærker, hugge Sten, lave Porcellæn og Glas, samt opdage Kunsten at emailleere.“

Saaledes finde vi ikke alene stærke Beviser paa Mormons Bogs guddommelige Oprindelse, men vi se ogsaa, at lærde Mænds videnstabelige Undersøgelser, søge et Led til et andet, hvilke ville i Tidens Løb udgjøre en Bevisstjæde saa fuldkommen, at den uimodsigeligt vil bekræfte Mormons Bogs Sandhed og Guddommelighed, og Ingen vil kunne fremføre en rimelig Undskyldning for at have forkastet denne guddommelige Optegnelse og de Vidnesbyrd, den indeholder.

Uddrag af Korrespondance.

Eldeste C. C. Andersen, som afrejste med Emigranterne i August, skriver ombord i Dampstibet Wyoming, den 9de September 1884 det Følgende:

Præs. Anthou S. Lund,

Kjære Broder!

Skjønt jeg ikke er meget stiftet til at skrive, og Skibet er i megen Bevægelse, vil jeg dog i Korthed lade Dem vide, hvorledes det er gaaet os paa Rejsen hertil. Vi have haft meget Uvejr og Modvind, siden vi forlode Kjøbenhavn, men ere alligevel alle glade og lykkelige endnu, og vort Haab til Gud er, at han vil bevare os igjennem al Fare paa den øvrige Del af vor Rejse. Brødrene Tietjen og Brown saavel som jeg vare meget søsyge, og vi ere meget taknemmelige til Gud, at vi snart komme i Land. Br. J. Olsen fra Malmø var ogsaa meget syg, men kunde, naar han holdt Sengen, nyde sin fulde Røst. Vi andre kunde ikke nyde Noget, men nu er

den Plage snart forbi. Vi vente at komme til New-York i Aften Kl. 10, men ville ikke gaa i Land før i Morgen.

Jeg maa sige til vore skandinaviske Spødfendes Røst, at de have vist sig meget villige til at rette sig efter de Raad, som ere blevne givet dem af deres Ledere. Fred og Enighed har eksisteret iblandt os, og vi have i Forening opsendt vore Bønner til Herren Morgen og Aften, saavidt der var Lejlighed dertil. Om Søndagen have vi holdt Forsamlinger og Brødrene have ydet deres Spødfende af den Tjeneste paa Rejsen, som stod i deres Magt. Mandstabet her paa Skibet have været særdeles flinke imod os, og vist os al den Opmærksomhed, som kan tænkes. Da de fleste af Emigranterne skrive til deres Venner, som de have forladt, er det ikke nødvendigt for mig at skrive om hver især. De Børn, som ere under min Varetægt, ere alle ved god Helsen og have det godt.

Og nu, Broder Lund, Raad endelig

saadanne gifte Brødre, som agte at rejse fra deres Familier i Oktober, og som stole paa at faa Arbejde i Utah gjennem Vinteren, til at forblive hos deres Familier gjennem Vinteren, og hellere rejse om Foraaret, for derved at kunne faa dem til sig igjen det samme Aar. Som

Tiderne nu ere, da tro vi at dette er bedst for dem.

Den 10de September. Vi ere nu i Land, men ere i en saadan Forstyrrelse og saa forlumede og trætte, at jeg ikke er i Stand til at skrive. En kjerlig Hilsen til Alle.

De første Skoler. I mange Hjem blive Børnene ikke lærte at ære og respektere deres smaa Brødres og Søstres almindelige Rettigheder. Det troes, at fordi de høre til den samme Familie, have de Rettighed til at lægge tilside alle Regler, som henhøre til Høflighed og Agtelse for Andre. Ældre Børn tyranniserer over de yngre, og de yngre udvise ingen Agtelse for de ældre Medlemmer af Familien. Ofte anse Faderen eller Moderen, eller maaste begge i Forening, deres Børn (paa Grund af den Stilling, disse indtage i Familiekrebsen), som en Slags Ejegods, eller som Husdyr, som de kunde til forskjellige Tider skjænde paa eller kjæle for efter eget Behag, og, som Barnet skrider frem i Alderen, holde de det under den strengeste Kommando. Ingen fri og naturlig Udvikling tillades det fra den spædste Barndom til Mandsmodenhed.

Enhvert Barn, som bliver født til Verden, har en Personlighed, med ganske sin egen Evne, Følelse og Attraa, og uden at en vis Agtelse bliver vist den, vil dens Udvikling blive unaturlig, ufuldkommen og svag, eller den vil bryde frem i forkerte Retninger. Hjemmet er den store Opdragelsesskole, hvor baade Mænd og Kvinder blive forberedte til at gaa ud i Verden, og megen af deres Fremtids Skjæbne beroer paa den Indflydelse, Forældrene gjøre paa dem i Barndomsaaarene. Bærer derfor kjerligfølede imod de Smaa.

Han, som virkelig er en god Mand, vilde hellere være stuffet end være mistænkelig, og vilde hellere berypnes sine egne Rettigheder end risikere at gjøre en Anden Uret. Af en saadan Bestaaffenhed er den Kjerlighed, om hvilken Apostlen siger, at den aldrig skal forgaa.

Indhold.

Til Vre for Martyrerne	1.	Blodbadet i Temessee	10.
Spaulding Historien	5.	Historiske Beviser for Mormons Bogs	
Redaktionsbemærkninger:		troværdighed	12.
Utah Før og Nu	8.	Uddrag af Korrespondance	15.
Emigration	10.	De første Skoler	16.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af Anthon S. Lund, Porensøsgade 14, 1ste Sal.

Trykt hos J. E. Bording, Læderstræde 2.